

Al cor del piquet

La vaga general, un èxit segons els sindicats i un fracàs segons el Govern i la patronal. EL TEMPS la va passar amb un sindicalista actiu i amb un no vaguista.

Quan Enrique Chillida Marco s'alça, cada matí, té molt clar a quin costat de la balança social està. Treballar i lluitar són sinònims en l'idioma dels treballadors descontents amb la reforma laboral engegada pel Govern socialista. Ells, en el diccionari del "poder" figuren com a inadaptats. I això, en el glossari obrer es diu cinisme. Però avui és un dia especial; avui és més important la lluita que el treball. És 27 de gener i al crit de "Contra l'agressió social i laboral", la Confederació General de Treballadors (CGT), on milita, convoca, entre d'altres sindicats, a la vaga general. Dies com aquest són comptats en el currículum de qualsevol sindicalista. I avui és especialment crucial, "s'estan qüestionant tota una sèrie de mesures laborals que s'han aconseguit després de molts anys de lluita".

"Una vaga general és la mobilització més important dels treballadors; és un dia de compromís, de lluita i de responsabilitat, però també és un dia de festa i de respir, perquè tu ets el fort al carrer, fora del lloc de feina", afirma Enrique. Ara bé, aquesta força "s'ha de canalitzar". I ací està, a les 8.00 del matí, a la porta de Correus, on ha quedat amb altres "companys" de la CGT i de Comissions Obreres (CC OO), per a formar un piquet i visitar les diverses companyies d'assegurances que han obert al centre de la ciutat. "El meu és un sector molt difícil, per la mateixa condició dels treballadors, que estan molt acomodats, i no hi ha molta cosa a fer". I tot i que alguna gent s'ha dedicat a primera hora de la matinada a *siliconar* els panys d'algunes de les agències, el piquet es decideix a fer la ronda. El progrés juga a favor del sindicalisme actiu, segons que desvetlla un membre del piquet: "Avui ja no s'usa la silicona per a inutilitzar panys, perquè si l'escalfes amb un encenedor i hi fiques la clau, la silicona ix sencera; ara s'utilitza el Super Glue, i amb això ja han de foradar-lo per a poder entrar". I encara més: "Si hi fiques una serra de pèl i la trenques dins, encara millor".

El piquet enfila el carrer de Sant Vicent en direcció a la plaça de la Reina i a l'altura d'Assicurazioni Generali, on Enrique, que té 32 anys –"ja estic a prop de la crucifixió"–

treballa des de'n fa 17, dubten. I a la fi no entren. Chillida n'és, a més del delegat sindical de la CGT, el delegat de personal. Ja ho han xerrat aquests dies i no hi ha res a fer i, per tant, el piquet continua la ruta. Són les 9.30 i la dotzena de persones que el formen es dirigeixen ara a El Corte Inglés. De camí, un dels integrants del grup entra en el lavabo d'un restaurant obert; la resta del grup fa conya davant la porta. Uns minuts després ix l'amo: "Què, voleu passar a prendre un cafè?". "Va, entrem!". És el que es diu un cafè preventiu.

Dani, el de CC OO, s'acosta al cotxe, aparcant a la plaça de l'Ajuntament, i porta una bossa plena d'empanades de samfaina que va comprar la vespra de la vaga a Continente. Enrique, que es converteix, potser pel seu caràcter obert i festiu, coordinador del piquet de manera espontània, conjuntament amb Dani, va militar a CC OO fins fa quatre anys. No li agradava el model de sindicat establert, un sindicat amb directius inclosos, almenys pel que fa al seu sector. La vaga del 14-D, l'any 1988, va ser la gota que féu vessar el got; "No els perdone que no canalitzaren la gran força que teníem". Va entendre que no estaven en l'avantguarda i se'n va anar. De trajectòria trotskista –milita al Partit Socialista dels Treballadors (PST), a l'àrea sindical–, però amb gran passió per la política sindical, no va saber dir no a la "proposta indecent" que li féu la CGT fa tres anys. Llavors, l'empresa li col·locà un grup de detectius privats per tal de tenir-lo controlat. Ho va fer públic i hi hagué cacau. I s'hi troba molt a pler, ha descobert "un sindicat on hi ha anarquistes, marxistes, cristians –hi ha alguns capellans progressistes–; hi cap la pluralitat política, es busca allò que ens uneix i ningú fa res sota les sigles del sindicat, i això m'agrada".

Una vegada davant els grans magatzems, Enrique s'ajunta amb uns companys de sindicat, del sector ferroviari, i els anima a apuntar-se al piquet. La vintena de persones es dirigeixen a l'agència d'assegurances Cap Arag, a la Glorieta. "Mai no tanquen". Dani i Enrique saluden alguns dels empleats, que són coneguts. D'entrada hi ha certes reticències per part del gerent:

Enrique Chillida, membre de la secció estatal sindical per la CGT-PV: "Tinc esperança en la plataforma sindical del 28-G, però poca confiança en UGT i CCOO".

—Ací ja hem votat en assemblea i s'ha decidit treballar, a més estem en un país democràtic i lliure.

I ells informen. I una xica respon. I Enrique fa la rèplica:

—Paquita, et parle a tu perquè has contestat i ens coneixem fa temps. Senzillament, som un piquet d'informació i estem ací per tocarvos un poc el cor, perquè, què els diràs tu als teus fills, quan cresquen i arribe un dia i et pregunten per què no tenen faena i per què està tan fotut el panorama?

I un empleat contesta:

—Mira, estem en democràcia. Això, abans sí que era un lloc on no es podia dir res, però des que ens han comprat els alemanys és diferent.

Una volta al carrer algú apunta: "Democràcia per a ells és votar sí o no a la vaga general, davant els directius i a mà alçada; evidentment, tot depèn de si el cap fa bona cara o mala cara".

A les 12.00 hi ha una concentració de la CGT a la plaça de la Reina. Per a fer temps, Enrique proposa fer cap a l'emissora Ràdio Klara, on el seu sindicat té un espai informa-

A la dreta, diferents moments en la jornada d'Enrique Chillida. Dalt, en un piquet. Enmig, enraonant amb la propietària d'una botiga. Baix, conduint el cotxe de la megafonia durant la manifestació.

tiu tots els divendres. De camí, enganxa adhesius del sindicat en alguns locals oberts, pocs i buits, del carrer la Pau. L'amo d'una joieria li ho impedeix:

—Ací només treballem jo i la meua filla i sóc lliure de fer el que vulga.

—Però es tracta de protestar contra la política laboral del Govern —diu Enrique—.

—Jo no els he votat, però sóc lliure de fer el que vulga.

—Molt bé, però entre eleccions i eleccions hi ha quatre anys per mig i tenim dret a queixar-nos. Adéu i que tinga sort —s'acomiada Enrique—.

—Gràcies, igualment. I la pròxima vegada no voteu el PSOE!

A la concentració de la plaça de la Reina, Enrique comença a trobar-se amb amics: "Això és el que m'agrada d'aquests esdeveniments, que et trobes amb gent que fa anys que no veies". El proper objectiu és la Delegació del Govern, on Canal 9 TV està atrinxerada en un espai ofert pel delegat del Govern, Francisco Granados. Emeten via satèl·lit a través de Retevisión. I així arriba l'hora de dinar.

A les 16.30, Enri- que ha quedat a la seu de la CGT per a preparar tot el material per a la manifestació de les sis de la vesprada, a la qual no els volien deixar acudir. “Finalment i per ordre expressa de Madrid, UGT i CC OO han acceptat que acudim de forma unitària amb ells. La socialdemocràcia ha fet que les estructures dels sindicats majoritaris es vagen burocratitzant progressivament i nosaltres, quan un company té un problema laboral la muntem i forta, i d'això, la gent, se n'adona. La CGT és un sindicat en auge i per això no ens volen. Així com la

La resposta del joier: “No voteu el PSOE!”

lluïta és de classe o no és, un sindicat és revolucionari o no ho és”.

Arriba l'hora de la vaga i Chillida es posa al volant del cotxe que porta la megafonia durant tot el recorregut. No fa massa bona cara. Li agrada estar entre la gent, “és com a la pel·lícula *Víctor o Victòria*, quan el protagonista per a saber si és un home o una dona, ha d'anar al port a pegar-se amb un parell de païos; doncs, com que la cosa està com està i el meu sector és molt avorrit, necessite marxar, necessite eixir al carrer i pegar quatre bots davant la policia per a adonar-me que encara estic actiu”.

I el dia 28 de gener, ja se sap, lluita de xifres quant al seguiment de la vaga general: 90%, segons els sindicats; 30% segons el Govern, i 26%, segons la patronal. Enriqueté esperança en la plataforma que crearan els sindicats per a negociar la reforma laboral. “Esperança sí, però també una gran desconfiança envers UGT i CC OO”. **Joan Marí**

Un dia qualsevol

El contrapunt de la vaga general el va posar aquella gent que va acudir a la feina. En aquest cas, l'empleat d'una entitat bancària.

Hi ha molts cotxes i els autobusos van plens”. 7.30 am. Primers comentaris ambientals. Els serveis mínims de transport urbà s'estan complint. Insòlit però cert: “Aquest cop no els han permès tancar les cotxeres”. Robert Bailo, delegat de l'agència 0593 de La Caixa de Pensions i de Barcelona, situada al Passeig Maragall, es disposa a enfilar-se cap a Horta. “Aquesta vaga serà un fracàs” i Robert Bailo no pensa seguir-la. Els locutors de la ràdio insinuen ja la tònica del dia: una certa normalitat. Aquesta. A dos quarts de vuit—cada dia de bon matí— aquest home osserut amb aires de professor Tornassol, s'ajusta el llacet al coll tot just sortir de casa i treu del pàrquing el seu atrotinat quatre llaunes—d'un vermell tan ancestral com les banderes roges— que el conduirà, a través del pont de Calatrava, fins als confins de la seva zona bancària. Dijous, 27 de gener, l'horari de treball comença a les vuit del matí i es tanca a les vuit del vespre. Perquè dijous, els empleats de La Caixa cobreixen l'únic torn setmanal de tarda a canvi de fer festa els dissabtes al matí. Deu hores al

peu del canó. Operativa normal per a un dia excepcional: el client que ho vulgui ha de ser atès i els empleats penquen com de costum.

De camí cap a l'oficina, Bailo observa la diàfana llum d'un forn de pa que espera una clientela esporugida i els empleats de la gasolinera de Meridiana / Felip II servint petroli refinat als primers consumidors del matí. “La gent que pot se'n va a pensar, l'únic que passa és que són més prudents”. La prudència feia que, abans d'anar a fixar, molts treballadors aparquessin els cotxes lluny de l'empresa per evitar incidències desagradables a les rodes o als vidres. Bailo deixa el seu cotxe a la cantonada habitual. No té por. Més aviat recança. L'emprenyen aquesta mena de merders. L'inútil que resulta tot plegat.

—Sempre hi ha un moment que l'aigua passa del punt d'ebullició al punt de fusió i llavors s'evapora. Això és el que passarà amb aquesta vaga: s'ha preparat ràpid, malament, i produirà una gran frustració. Serà com un gest inútil al servei del monopoli sindical de CC OO.

Entre el gest de la vaga i el gest del

treball, alguns ciutadans van preferir gesticular a la neu enllaçant un pont insospitat. D'altres pragmàtics van negociar amb els seus empresaris treballar dissabte i convertir aquest dijous en festa laica. Bailo treballa i assumeix tots els matisos de la seva decisió. Segons l'últim diccionari normatiu aparegut al mercat, esquiol és aquell obrer que “quan els seus companys es declaren en vaga, continua treballant o reemplaça un obrer en vaga”. Segons la tradició popular, el malnom naixia el 1852 quan uns teixidors de Can Sala, a Manlleu, van negar-se a treballar i l'amo va decidir encomanar la feina als empobrits menestrals del poble de Santa Maria de Corcó, altrament dita l'Esquiol, gentilici que definiria des de llavors el pecat més reprovable de les classes actives. Esquiol és un terme que Robert Bailo espera escoltar durant la jornada de vaga general. No li queden ganades d'indignar-se. Ja fa més de vint-i-tres anys que Robert Bailo ha estat pagant successives quotes mensuals per contribuir a l'eclosió d'un sindicat “nacional, independent i de classe”. Avui, Robert Bailo milita a